

Σύγχρονα ζητήματα της ελληνικής οικονομίας και πολιτικής

*Διδάσκοντες: Λαπατσιώρας Σ. και Παπαβλασόπουλος Ε.
Παράδοση: Εαρινό Εξάμηνο Ακαδημαϊκού Έτους 2017-18 &
Εαρινό Εξάμηνο Ακαδημαϊκού Έτους 2018-19*

Περίληψη

Το μάθημα προτείνει μια ετερόδοξη αναστοχαστική προσέγγιση κρίσιμων και επίκαιρων ζητημάτων που αντιμετωπίζει ο ελληνικός κοινωνικός σχηματισμός στο περιβάλλον της εγχώριας και διεθνούς οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής κρίσης μέσα από τις οπτικές της Πολιτικής Οικονομίας και της κριτικής Πολιτικής Θεωρίας και Ανάλυσης. Ειδικότερα θα εστιάσει σε θέματα που αφορούν: στη σχέση ατομικής δράσης και κοινωνικών δομών, στις στρατηγικές εναρμόνισης Κράτους και αγοράς, στο ρόλο του κράτους και των υπερεθνικών οργανισμών στη ρύθμιση του διεθνούς ανταγωνισμού, στις μορφές, τις αιτιότητες και κυρίως στη διαχείριση της Κρίσης, στην επιρροή των δημοκρατικών θεσμών σε ζητήματα ανάπτυξης και ανισοτήτων, στη συσχέτιση των Μνημονίων με τα προγράμματα εκσυγχρονισμού και μεταρρυθμίσεων που προωθούνται τις τελευταίες δεκαετίες.

Όλα τα παραπάνω θα αναλυθούν στο πλαίσιο των δομικών μετασχηματισμών του ύστερου καπιταλισμού που μεταμορφώνουν ριζικά τις κοινωνικοοικονομικές και πολιτικές δομές και ανασυγκροτούν τις ατομικές και συλλογικές ταυτότητες σε παγκόσμια κλίμακα.

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία μέσω των οποίων μπορούν να αναλυθούν τρέχουσες ιδεολογίες και να κατανοηθούν οι προκλήσεις και οι διακυβεύσεις για την κοινωνία, την οικονομία και το πολιτικό σύστημα στον ορίζοντα της παρατεταμένης και πολυεπίπεδης κρίσης.

Το μάθημα θα αναπτυχθεί σε έξη ενότητες. Για κάθε ενότητα θα παρέχονται ηλεκτρονικά κείμενα από τον ημερήσιο/περιοδικό τύπο και από την σχετική βιβλιογραφία τα οποία επιχειρούν να απαντήσουν στα ζητήματα που θα απασχολήσουν ο μάθημα. Μέσα από την κριτική τους ανάγνωση θα επιχειρείται κάθε φορά να εντοπιστούν οι θεωρητικές, αναλυτικές και μεθοδολογικές προϋποθέσεις μέσω των οποίων η επιστημονική έρευνα αναλύει αυτά τα ίδια ζητήματα, να φωτιστούν οι παραβλέψεις/αποσιωπήσεις, οι θεωρητικές και πολιτικές διαμάχες γύρω από τα επίδικα δακυβέυματα και εν τέλει οι θεωρητικοί και πολιτικοί όροι που προάγουν την πληρέστερη κατανόηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες μας. Στόχος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν το βάθος των προβλημάτων και τους όρους μέσω των οποίων μπορούν να τεθούν και να απαντηθούν θεωρητικά, με οδηγό την κριτική επεξεργασία κειμένων τα οποία εκθέτουν δομές σκέψης οι οποίες έχουν ευρύτατη διάδοση στη παρούσα συγκυρία.

Περίγραμμα μαθήματος

1η ενότητα : *Μεθοδολογικά ζητήματα.*

- Σύστημα και άτομο.
- Οικονομία, Πολιτική και Εξουσία

2η ενότητα: *Κράτος και αγορά.*

Νεοφιλελευθερισμός και Κευνσιανισμός.

3η ενότητα: *Έθνος-κράτος και διεθνοποίηση.*

Διεθνείς θεσμοί, συντονισμός και ανταγωνισμοί.

4η ενότητα: *Κρίση, Εξουσία και διαχείριση*

Ιστορία και Θεωρία της Κρίσης

Η «διακυβέρνηση» της Κρίσης

5η ενότητα: *Ανάπτυξη, Ανισότητες και Δημοκρατία*

Η εγχώρια και η διεθνής εμπειρία

6η ενότητα: Εκσυγχρονισμός μεταρρυθμίσεις και Μνημόνια

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Βλάχου, Ανδριάννα [Επιμέλεια] (2009), *Πολιτική οικονομία του καπιταλισμού*, Κριτική
- Γκίντενς, Αντονι, (2010), *Ο Τρίτος Δρόμος*, μετάφραση: Ανδρέας Τάκης, Πόλις.
- Κράουτς, Κόλιν, 2006, *Μεταδημοκρατία*, μετάφραση: Αλέξανδρος Κιουπκιολής, Εκκρεμές.
- Μηλιός, Γιάννης και Δημήτρης Π. Σωτηρόπουλος, (2011), *Ιμπεριαλισμός, χρηματοπιστωτικές αγορές, κρίση*, Νήσος
- Μουφ, Σαντάλ, (2010) *Επί του πολιτικού*, Αθήνα, Εκκρεμές
- Πικετύ, Τομά, (2014), *Το Κεφάλαιο τον 21ο αιώνα*, Πόλις
- Πουλιαντζάς, Νίκος, (2001) *Το κράτος, η εξουσία, ο σοσιαλισμός*, Θεμέλιο.
- Σένετ, Ρίτσαρντ, (2008) *Η κουλτούρα του νέου καπιταλισμού*, μετάφραση: Τρισεύγενη Παπαϊωάννου Σαββάλας,
- Χάρβεϊ, Ντέιβιντ (2011) *Το αίνιγμα του κεφαλαίου και οι κρίσεις του καπιταλισμού*, μετάφραση: Πέτρος Χατζόπουλος, Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Χάρβεϊ, Ντέιβιντ (2015) *Δεκαεφτά αντιφάσεις και το τέλος του καπιταλισμού* Μεταίχμιο.
- Χάγιεκ, Φρίντριχ, (2013) *Ο δρόμος προς τη δουλεία*, μετάφραση: Γιώργος Καραμπέλας, Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Jessor, Bob, (2011) *Κρατική εξουσία: Μια στρατηγική-σχεσιακή προσέγγιση*, μετάφραση: Χρήστος Μπουκάλας Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.
- Martinussen, John (2007) *Κοινωνία, κράτος, αγορά. Θεωρίες της ανάπτυξης*, μετάφραση: Λεωνίδας Βατικιώτης, Σαββάλας
- Polanyi, Karl, (2013) *Ο μεγάλος μετασχηματισμός. Οι πολιτικές και κοινωνικές απαρχές του καιρού μας*, μετάφραση: Κώστας Γαγανάκης, Νησίδες.
- Fukuyama, Francis (2013) “ What Is Governance?” *Governance*, Volume 26, Issue 3, pp. 347–368
- Lipset , Seymour Martin 1994 “ The Social Requisites of Democracy Revisited: 1993 Presidential Address, *American Sociological Review*, Vol. 59, No. 1. (Feb., 1994), pp. 1-22